

byder landene til at tilslutte sig protokollen. Til dette 10-magtsforslag, hvortil senere sluttede sig yderligere 11 sponsorer, fremsatte Malta et ændringsforslag med det formål at give mere præcise retningslinier for den ekspertberetning, som ønskedes udarbejdet. For at undgå en gentagelse af debatten omkring det oprindelige forslag enedes parterne om et kompromisændringsforslag, hvorefter der ved udarbejdelsen af beretningen skal tages hensyn til de på den 23. samling fremsatte synspunkter. Det således ændrede resolutionsforslag blev vedtaget af 1. udvalg den 10. december 1968 med stemmetallene 112-0-1 (Cuba). Plenarforsamlingen vedtog den 20. december 1968 1. udvalgs resolution (res. 2454 A) med stemmetallene 107-0-2 (Guinea og Malawi).

2. De 8 uforpligtede lande i 18-magts udvalget med senere tilslutning af Bulgarien og Rumænien stod som sponsorer til det traditionelle resolutionsforslag, der anmoder ENDC om at fortsætte bestræbelserne for at nå til en aftale om almindelig og fuldstændig nedrustning og snarest muligt at analysere de allerede foreliggende og eventuelle nye planer herom, for at se om der kan gøres særlig hurtige fremskridt med hensyn til kernevåbennedrustning. Hertil følger forslaget en opfordring til ENDC om også snarest at fortsætte forhandlingerne om begrænsede nedrustningsforanstaltninger og i øvrigt at aflægge beretning til 24. Generalforsamling. Dette resolutionsforslag vedtoges af 1. udvalg den 10. december 1968 med stemmetallene 109-0-4 (Cuba, Frankrig, Gabon og Guinea). Plenarforsamlingen vedtog den 20. december 1968 1. udvalgs resolution (res. 2454B) med stemmetallene 109-0-4 (Cuba, Frankrig, Guinea og Malawi).

1. udvalgs beretning: A/7441.

II. Suspension af kernevåbenforsøg.

(Dagsordenens punkt 28).

1. Debatten.

Der var blandt den langt overvejende del af medlemslandene enighed om, at der måtte gives spørgsmålet om suspension af kernevåbenforsøg en meget høj prioritering blandt de nedrustningsskridt, der måtte følge efter ikke-spredningsaftalen. Minister Helveg Petersen udtalte, at en fuldstændig

prøvestopaf tale var det ene af de to spørgsmål, som særlig burde påkalde opmærksomheden, når man talte om de forpligtelser, der påhvilede atommagterne, efter at ikke-spredningsaftalen var blevet undertegnet af et flertal af FNs medlemslande. En sådan aftale ville være et værdifuldt supplement til ikke-spredningsaftalen, fordi den ville hindre yderligere udvikling af de bestående kernevåbentyper. Såfremt det på nuværende tidspunkt skulle vise sig umuligt at løse kontrolproblemet, burde der søges tilvejebragt et forbud mod underjordiske sprængninger over en fastsat kontrollabel størrelse, og samtidig måtte der arbejdes på en forbedring af detektionsseismologien. Storbritannien påpegede, at man, næst efter at begrænse det nukleare strategiske våbenkapløb, måtte koncentrere sig om en fuldstændig prøvestopaf tale, i hvilken forbindelse man mindede om de britiske forslag af 16. juli 1968 om oprettelse af en undersøgelseskomité og om en aftrappet kvoteordning for underjordiske prøvesprængninger. Belgien ønskede, at man i mangel af supermagtsenighed om kontrol- og inspektionsproblemet burde tage det svenske detektionsklubforslag op til overvejelse, ligesom man burde drøfte det svenske forslag om „kontrol efter udfordring“ (verification by challenge) og det britiske kvoteforslag. Italien omtalte sit forslag af 23. august 1968 om at lade alle fredelige underjordiske atomsprængninger notificere hos FN og indbyde eksperter fra ikke-atommagterne til at overvære sprængningerne. Ghana udtalte, at forslag om en fuldstændig prøvestopaf tale i flere faser kunne forekomme tillokkende, men at de antydede, at den egentlige grund til, at atommagterne ikke ønskede en fuldstændig prøvestopaf tale, ikke var uenigheden om kontrolspørgsmålet, men derimod ønsket om at kunne udvikle nye og mere ødelæggende våben. Et betydeligt antal indlæg omtalte i rosende vendinger det videnskabelige arbejde, der udførtes på initiativ af Det internationale freds- og konfliktforskningsinstitut i Stockholm (SIPRI) for at forbedre identifikationsmulighederne med hensyn til underjordiske prøvesprængninger.

USA stod fast på sit krav om en adækvat kontrol som forudsætning for en aftale og beklagede i øvrigt, at der i visse kredse var en tendens til at drage uholdbare konklusio-